

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Plzni rozhodl 30. března 2023 v neveřejném zasedání v Plzni v trestní věci obviněných MBM- Hopet, s.r.o., Mgr. Bc. [jméno] [příjmení], LL. M., narozeného [datum], Ing. [jméno] [příjmení], narozené [datum], a RNDr. [jméno] [příjmení], narozené [datum],

takto:

Podle § 149 odst. 1 písm. b) trestního řádu se na podkladě stížnosti státního zástupce ruší usnesení Okresního soudu v Chebu z 2. února 2023 č. j. 6 T 107/2021-1132 a okresnímu soudu se ukládá, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Odůvodnění:

1. Okresní soud zastavil shora uvedeným usnesením trestní stížání výše jmenovaných obviněných. Dospěl k závěru, že je toto stížání promlčeno. Nejprve připomněl, že se daná věc vede o přečinu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku, jehož se obvinění údajně dopustili tak, že coby znalci vypracovali jistý znalecký posudek s tím, že bude sloužit jako důkaz v trestním řízení vedeném u Okresního soudu v Chebu pod sp. zn. 5 T 119/2015, přičemž tak učinili na žádost obhajoby, a že v tomto posudku úmyslně uvedli nepravdivé skutečnosti, které pak před jmenovaným soudem v jeho právě zmíněné věci stvrzovali a obhajovali. Soud prvního stupně uzavřel, že obžaloba popisuje dvě totožná jednání a že pokud se ho obvinění dopustili, mohli spáchat pouze přečin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 1 trestního zákoníku, neboť posudek podali jeho zadavateli a před soudem ho pak už jen stvrzovali. Na tom podle něj nic nemění ani to, že výše uvedené odstavce § 346 trestního zákoníku popisují dva samostatné trestné činy. Tato ustanovení podle jeho názoru míří na jiné případy než je tento, nýbrž například na to, když znalec nepodá svůj posudek písemně a nepravdivé skutečnosti uvede tehdy, když ho příslušný orgán vyslýchá, nebo na to, když znalec při obhajobě svého posudku před takovým orgánem doplní nepravdivé skutečnosti, které neuvedl v dříve podaném posudku. Z toho podle okresního soudu plyne, že v této věci nevznikl údajný následek tím, jak obvinění vystupovali před soudem, nýbrž tím, že svůj posudek dodali jeho zadavateli, což se stalo 27. října 2016. Proto vzal tento soud v potaz, že za přečin spáchaný ve smyslu § 346 odst. 1 trestního zákoníku lze uložit trest odnětí svobody až na dva roky. Současně připomněl, že podle § 34 odst. 2 téhož zákona činí v případě takové sazby promlčecí doba tři roky. Dále zohlednil, že se během tří let po 27. říjnu 2016 nestalo nic, co by mohlo ve smyslu § 34 odst. 4 téhož zákona vést k tomu, že by začala běžet nová promlčecí lhůta. Tak je tomu podle něj proto, že usnesení o zahájení tohoto trestního stížání bylo vydáno až 13. července 2020 a že obvinění nemají v opisu rejstříku trestů žádný záznam pro trestný čin stejně nebo přísněji trestný. Promlčecí doba tudíž podle něj uplynula 27. října 2019.

2. V zákonné lhůtě podal proti právě citovanému usnesení stížnost státní zástupce. Opřel ji o námitky, které zdejší soud rozebere v dalších částech tohoto svého rozhodnutí. S odkazem na ně navrhl, aby posledně uvedený soud napadené usnesení zrušil a aby věc vrátil okresnímu soudu, který by ji znovu projednal a rozhodl. Krajský soud v Plzni na podkladě této stížnosti přezkoumal výrok napadeného usnesení, jakož i řízení, které mu předcházelo. To mu ukládá § 147 odst. 1 trestního řádu. Dospěl k následujícím závěrům.

3. Nejprve je třeba uvést, že napadené usnesení nemůže obstát už z toho důvodu, že okresní soud v jeho výroku nepopsal skutek, pro který se vede toto trestní stížání. Takový popis je ve výroku usnesení důležitý, aby bylo zřejmé, pro který skutek nelze vést případně další trestní stížání, pokud by napadené rozhodnutí nabylo právní moci. Nejen proto § 138 trestního řádu stanoví,

Shodu s prvopisem potvrzuje Kristýna Procházková.

že se na usnesení užije přiměřeně ustanovení o rozsudku. Je tedy třeba vidět, že v § 120 odst. 3 téhož zákona stojí, že se v rozsudku musí skutek popsat tak, aby se vyjádřily všechny jeho zákonné znaky a aby bylo zřejmé, kdy, kde a jak se odehrál a musejí se případně uvést i další skutečnosti potřebné k tomu, aby se tento skutek nemohl zaměnit s jiným. To ale není pro rozhodnutí zdejšího soudu zásadní. Podstatné není ani to, že okresní soud nerozebral výpovědi, které obvinění podali jako znalci v jeho věci sp. zn. 5 T 119/2015. Z jeho usnesení tak nelze zjistit, jestli nastala situace, na niž ve svém rozhodnutí poukázal a ve které se znalec může dopustit trestného činu tím, že před soudem doplní něco nepravdivého, co neuvedl už v písemné podobě svého posudku. Ani jeden z těchto nedostatků se ovšem netýká podstaty napadeného rozhodnutí. Ta spočívá v tom, že se promlčela trestní odpovědnost obviněných za jednání popsána v obžalobě. Státní zástupce s tímto názorem nesouhlasí. Ve své stížnosti totiž s odkazem na níže citovaná ustanovení § 346 odst. 1 a § 346 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku uzavřel, že obžaloba nepopisuje jen jeden skutek. Proto je třeba uvést následující skutečnosti.

4. Skutkem se pro účely trestního řízení rozumí vnější projev pachatelovy vůle, který je zahrnut tím, co pachatel sleduje. I když tedy například svědek opakovaně podá nepravdivou výpověď stejného obsahu, představuje každá z těchto jeho výpovědí samostatný skutek. Takový svědek se tudíž trestné činnosti nedopustí pouze první z těchto výpovědí, jestliže i některé jeho další výpovědi odpovídají znakům přečinu křivé svědecké výpovědi a nepravdivého posudku popsáním v § 346 trestního zákoníku. Se znalcem je to stejné. Proto také obžaloba k [jméno] [příjmení] popisuje, že podal ve věci okresního soudu sp. zn. 5 T 119/2015 několik výpovědí. To odpovídá požadavku na to, aby popis skutku či skutků vystihoval veškeré pachatelovy počiny, které odpovídají některému z ustanovení trestního zákona.

5. Dále je třeba říci, kdy se znalec dopustí přečinu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku ve smyslu § 346 odst. 1 trestního zákoníku a kdy přečinu stejného názvu podle § 346 odst. 2 písm. a) téhož zákona. První z těchto deliktů znalec spáchá tehdy, podá-li nepravdivý, hrubě zkreslený nebo neúplný znalecký posudek. Druhého pak mimo jiné tehdy, když uvede před soudem nepravdu o okolnosti, jež má podstatný význam pro rozhodnutí. Jak vidno, posledně uvedené ustanovení neuvádí, že se pachatel dopustí jednání popsáno v § 346 odst. 1 trestního zákoníku a že mu za ně hrozí přísnější trest, pokud je skutečný před soudem. Jde tudíž o dva různé trestné činy. Jestliže tedy znalec poskytne svůj nepravdivý znalecký posudek objednateli, jímž není soud ani jiný z orgánů, jejichž výčet obsahuje § 346 odst. 2 trestního zákoníku, může spáchat přečin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku ve smyslu § 346 odst. 1 téhož zákona. Pokud vypoví před soudem nepravdu o okolnosti, jež má podstatný význam pro rozhodnutí tohoto soudu, může jeho jednání odpovídat přečinu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku, a to i v případě, že se jej znalec dopustí v řízení, s nímž souvisí jeho už dříve zpracovaný nepravdivý, hrubě zkreslený nebo neúplný znalecký posudek. Není tudíž podstatné, jestli v takovém případě před soudem pouze zopakuje to, co uvedl už v takovém posudku, který poskytl objednateli, jímž byl někdo jiný než soud nebo jiný orgán vyjmenovaný v § 346 odst. 2 trestního zákoníku.

6. Na tomto místě je třeba se zastavit u toho, jak obžaloba popisuje údajné jednání obviněných. Tím nemá zdejší soud na mysli, že nebylo důvodu k tomu, aby obžaloba toto jednání popsala dvakrát stejně, jednou k MBM- Hopet, s.r.o. a podruhé ke zbylým obviněným. Jde o to, jak obžaloba vymezuje to, co může odpovídat přečinu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku ve smyslu § 346 odst. 1 trestního zákoníku. Toho se týká její pasáž, podle které obvinění 27. října 2016 vyhotovili nepravdivý znalecký posudek. To odpovídá datu zachycenému na tomto posudku (viz list čísla 284 spisu). Není to ale podstatné. Jak už totiž bylo řečeno, posledně uvedené ustanovení trestního zákoníku pamatuje na to, že znalec posudek podá. Tím se nerozumí, že ho znalec vypracuje, nýbrž že ho někomu poskytne s tím, aby ho využil jako znalecký posudek. Obžaloba přesto nepíše, že se tak stalo, ani kdy k tomu došlo. Stojí v ní ale to, že byl posudek 27. října 2016 doručen k okresnímu soudu. Tento počín se tu popisuje pomocí trpného rodu. To

Shodu s prvopisem potvrzuje Kristýna Procházková.

je vždy nevhodné. Trpný rod totiž nevyjadřuje, kdo jednal. Právě rozebíraná pasáž obžaloby tudíž může vzbudit dojem, že k soudu poslali znalecký posudek obvinění nebo některý z nich. Ti to ale nebyli. Učinil tak zadavatel posudku, jímž byl obhájce vystupující ve věci Okresního soudu v Chebu sp. zn. 5 T 119/2015. Svědčí o tom zpráva okresního soudu, která je na listu čísla 236 spisu. Ze shody právě uvedených dat tedy plyne, že i když to obžaloba výslovně neříká, vztahuje se i na to, že obvinění údajně poskytli 27. října 2016 posudek jeho zadavateli.

7. V obžalobě se dále uvádějí dny, ve kterých [příjmení] [příjmení], [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení] údajně uváděli nepravdivé skutečnosti při výpovědích, které podali jako zpracovatelé znaleckého posudku před okresním soudem v jeho věci sp. zn. 5 T 119/2105 O těchto výpovědích svědčí kopie protokolů o hlavních líčeních, jež se konala v právě zmíněné věci (viz listy čísel 308 až 316 a 332 až 337 spisu). V souvislosti s tím je třeba poukázat na § 8 odst. 1 písm. a), d) zákona o trestní odpovědnosti právnických osob. Právnická osoba se podle tohoto ustanovení dopustí trestného činu tehdy, jde-li o protiprávní čin spáchaný v rámci její činnosti, jedná-li tak její statutární orgán nebo její zaměstnanec či osoba v obdobném postavení, která plnila své pracovní úkoly, i když není jejím statutárním orgánem. Proto je třeba poukázat třeba na to, že obviněná obchodní společnost vykonává znaleckou činnost a že [příjmení] [příjmení] je jejím [anonymizováno]. O tom svědčí výpisy ze seznamu znalců a z obchodního rejstříku, které jsou na listech čísel 651 a 1012 spisu. To, co zdejší soud uvede následně, tedy platí i pro MBM- Hopet, s. r. o.

8. Shora popsané okolnosti dokládají, že obžaloba nepopisuje jediný skutek. Zároveň z nich plyne, že v ní uvedené skutky mohou odpovídat dvěma přečinům, z nichž k prvnímu mohlo dojít ve smyslu § 346 odst. 1 trestního zákoníku a ke druhému ve smyslu § 346 odst. 2 písm. a) téhož zákona. To je důležité pro závěr o tom, jestli se trestní odpovědnost obviněných za tyto údajné delikty promlčela. Svědčí o tom následující skutečnosti.

9. Okresní soud správně poukázal na to, jak dlouhý trest odnětí svobody stanoví § 346 odst. 1 trestního zákoníku a za jak dlouho se kvůli tomu promlčí trestní odpovědnost za přečin popsaný v tomto ustanovení. Promlčecí doba vztahující se k tomuto deliktu by tedy uplynula 27. října 2019. Jak už totiž bylo řečeno, k prvnímu ze skutků popsaných v obžalobě údajně došlo 27. října 2016. Promlčecí doba ale začne běžet znovu, jestliže se během ní pachatel dopustí trestného činu, na který trestní zákon stanoví stejný nebo přísnější trest. Stojí to v § 34 odst. 4 písm. b), odst. 5 trestního zákoníku. Proto je třeba vidět, že se obvinění podle obžaloby dopustili přečinu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku i ve smyslu § 346 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku. Pachateli takového deliktu lze totiž podle téhož ustanovení uložit trest odnětí svobody až na tři léta. Je tedy nutno vzít v potaz, že [příjmení] [příjmení] podal údajně nepravdivou znaleckou výpověď před soudem poprvé 28. dubna 2017 a naposledy 29. listopadu 2017, [jméno] [příjmení] 9. srpna 2017 a [jméno] [příjmení] 29. listopadu 2017 O těchto datech svědčí výše zmíněné protokoly o hlavních líčeních, jež se konala ve věci okresního soudu sp. zn. 5 T 119/2105. Jestliže by tedy v těchto dnech začala běžet nová promlčecí doba ohledně skutku spočívajícího v tom, že obvinění poskytli znalecký nepravdivý posudek advokátovi, který jej objednal, uplynula by tato doba v případě [jméno] [příjmení] v srpnu 2020 a v případě zbylých obviněných v listopadu 2020. To se ale nestalo. Promlčecí doba se totiž přerušila a začne běžet znovu mimo jiné tehdy, zahájí-li se trestní stíhání pro trestný čin, o jehož promlčení jde. Stanoví tak § 34 odst. 4 písm. a), odst. 5 trestního zákoníku. Proto je třeba vidět, že policisté zahájili v této věci trestní stíhání všech obviněných 13. července 2020. Dokládá to usnesení, které je na listech čísel 3 až 26 spisu. Pokud by se tedy mělo údajné jednání obviněných z 27. října 2016 kvalifikovat jako přečin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 1 trestního zákoníku, začala ohledně tohoto deliktu běžet 13. července 2020 nová tříletá promlčecí doba. Ta dosud neuplynula.

10. V dané věci se nepromlčela ani trestní odpovědnost obviněných za přečin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku, jehož se údajně dopustili ve smyslu podle § 346 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku. Zdejší soud už totiž připomněl, že pachateli tohoto deliktu lze uložit trest odnětí svobody až na tři léta. V případě takového trestného činu činí promlčecí doba pět let. Stanoví

Shodu s prvopisem potvrzuje Kristýna Procházková.

tak § 34 odst. 1 písm. d) trestního zákoníku. Z toho, co už bylo řečeno, je zřejmé, že by tato doba skončila nejdříve v případě obviněné [jméno] [příjmení], a to 9. srpna 2022. Proto je třeba zopakovat, že policisté zahájili toto trestní stíhání 13. července 2020. Stalo se tak tedy ještě v běhu právě rozebírané promlčecí doby. Ta tedy začala 13. července 2020 běžet znovu a ještě neskončila. Vyplyvá to z výše citované části § 34 odst. 4 písm. a), odst. 5 trestního zákoníku.

11. Shora uvedené okolnosti dokládají, že obžaloba popisuje jednání, jež mohou odpovídat právním kvalifikacím popsaným ve dvou různých ustanoveních trestního zákoníku. Napřed se ale musí objasnit, zda a v jaké konkrétní podobě se jich obvinění dopustili a zda tak učinili jako znalci. Tak se zjistí, jestli jejich jednání odpovídá některému z výše rozebíraných přečinů, a pokud ano, zda šlo o jeden z těchto deliktů nebo o oba. K tomu zatím okresní soud neprovedl žádné důkazy. Učiní tak tedy v dalším řízení. Že toho bude zapotřebí, uvedl už Vrchní soud v Praze ve svém usnesení ze 14. června 2022 sp. zn. 15 Ntd 4/2022. Toto rozhodnutí je na listech čísel 1123 až 1129 spisu. Uvedený soud je vydal na podkladě návrhu okresního soudu, podle něhož měl vyslovit, že je k projednání a rozhodnutí této věci příslušný jistý pražský soud, v jehož obvodě sídlí advokát, který si objednal výše uvedený posudek. Soud prvního stupně tento návrh opřel o právní názor, z něhož vychází i napadené usnesení, tedy že se obvinění mohli trestného činu dopustit pouze tím, že svůj posudek doručili jeho objednateli. Vrchní soud v Praze rozhodl, že je k projednání a rozhodnutí dané věci příslušný tento okresní soud. To by neučinil, kdyby měl za to, že v dané věci nemohlo jít o trestnou činnost, která se údajně odehrála i v obvodu tohoto okresního soudu. Trestní řízení totiž koná soud, v jehož obvodu byl trestný čin spáchán. Stanoví tak § 18 odst. 1 trestního řádu.

12. Všechny výše popsané okolnosti dokládají, že přezkoumávané rozhodnutí nemůže obstát. Zároveň z nich plyne, že danou věc musí znovu projednat a rozhodnout okresní soud. Na takovou situaci pamatuje § 149 odst. 1 písm. b) trestního řádu. Ten stížnostnímu soudu ukládá, aby napadené usnesení zrušil a aby soudu prvního stupně uložil, aby o ní znovu jednal a rozhodl. Proto tak zdejší soud učinil. Okresní soud tedy povede další řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení nelze podat stížnost.

Plzeň 30. března 2023

JUDr. Zdeněk Jaroš, v. r.
předseda senátu

Vypracoval: Marcel Žán v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje Kristýna Procházková.